

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедри іноземних мов

Матеріали

V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції *„Іноземні мови
у вищій освіті: лінгвістичні, психолого-педагогічні та методичні
перспективи”*

25 лютого 2021 року

Харків

Організаційний комітет

Голова оргкомітету:

Гетьман А.П. – ректор Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України

Співголови оргкомітету:

Кузнецова О.Ю. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов № 3 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Сімонок В.П. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов № 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Члени оргкомітету:

Голубнича Л.О. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри іноземних мов № 3 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Нестеренко К.В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов № 3 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Іноземні мови у вищій освіті: лінгвістичні, психолого-педагогічні та методичні перспективи. Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції / Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого / Харків: НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2021. – 320 с.

3. Тепла О.М. Прагмоніми як засоби мовного маніпулювання. *Studia Linguistica*. 2011. Вип. 5. С. 274–278.
4. Шестакова С.О. Лексико-семантичні інновації у системі української номінації (на матеріалі ергонімів і прагмонімів): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова». Харків, 2002. 20 с.
5. Danesi, M. *What's in a Brand Name? A Note on the Onomastics of Brand Naming* [E-resource]. *NAMES: Journal of Onomastics*. 2011. Vol. 59 (3) Pp. 175–185. URL: <https://doi.org/10.1179/002777311X13082331190119> (viewed 2 January 2021).
6. *List of soft drinks by country* [E-resource]. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_soft_drinks_by_country (viewed 2 January 2021).
7. Nuessel, F. *A Note on Names for Energy Drink Brands and Products*. *NAMES: Journal of Onomastics*. 2010. Vol. 58 (2). Pp. 102–110. URL: <https://doi.org/10.1179/002777310X12682237915188> (viewed 2 January 2021).
8. *The Can Museum* [E-resource]. URL: <http://www.canmuseum.com> (viewed 2 January 2021).
9. *Wikipedia: The Free Encyclopedia* [E-resource]. URL: <http://en.wikipedia.org> (viewed 2 January 2021).

ВПЛИВ ФЕМІНІСТСЬКОГО РУХУ НА ЛЕКСИКОН СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Жуков В. П.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.

Сковороди

vasil2791@gmail.com

Коваленко О. А.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.

Сковороди

04.08.1975@hnpu.edu.ua

Харків, Україна

Протягом останніх десятиріч феміністський рух як один із потужних соціальних факторів вплинув на свідомість усієї світової спільноти. Жіночий або феміністський рух ставить своєю метою ліквідацію статевої

дискримінації та визнання вагомості ролі жінки у суспільстві, а також прагне змінити культурні й соціальні традиції, які увіковічують патріархальну систему цінностей.

Саме завдяки феміністському урухові та боротьбі жінок за рівні права з чоловіками увійшов до вжитку термін «гендер» (80-ті роки) для позначення надбіологічної, культурно-детермінованої статі; поява терміна виражала виникнення проблеми та необхідності її вирішення [1, с.176]. На відміну від слова «sex», що позначає фізіологічні відмінності двох статей, «gender» позначає, соціальні та ті, що з них походять [1, с. 177].

Гендерні дослідження дозволяють побачити серйозні відмінності в мовній поведінці чоловіків та жінок, які зумовлені психолого-емоційними та соціальними причинами.

Феміністська критика мови (феміністська лінгвістика) – своєрідний напрямок у мовознавстві, його головна мета полягає у виявленні й подоланні відбитого в мові чоловічого домінування в суспільному й культурному житті. Вона з'явилася наприкінці 1960-х - початку 1970-х років у зв'язку з виникненням Нового жіночого руху в США й Німеччині [4, с. 21-22]. Першою працею феміністської критики мови стала робота Р. Лакоффа "Мова і місце жінки" (Lakoff), що обґрунтувала андроцентризм мови і ущербність образу жінки в картині світу, відтвореної в мові [4].

Зародившись у США, найбільше поширення в Європі феміністська критика мови одержала в Німеччині з появою робіт С. Тромель-Плетц (Tromel-Plotz) ("Жіноча мова – мова змін") і Л. Пуш (Pusch) ("Німецька – мова чоловіків"). Істотну роль зіграли також у поширенні феміністської критики мови праці Ю. Крістевой.

У феміністській критиці мови проглядаються два напрямки: перший відноситься до дослідження мови з метою виявлення асиметрій у системі мови, спрямованих проти жінок. Ці асиметрії одержали назву мовного сексизму [4, с. 56].

Другий напрямок феміністської критики мови—дослідження особливостей комунікації в одностатевих і змішаних групах, в основі якого лежить припущення про те, що на базі патріархатних стереотипів, відбитих у мові, розвиваються різні стратегії мовної поведінки чоловіків і жінок.

Феміністська критика підкреслює, що осмислення відмінностей між поняттями "чоловіче" й "жіноче" завжди здійснювалося з патріархатних, маскуліністських позицій, тобто із заданого, апріорного припущення, що чоловіча культура і її ієрархічні ряди є універсальним мірилом будь-яких етичних й естетичних цінностей [2, с. 55].

Сексизм – переконання, що одна стать є слабшою, менш важливою чи розумнішою ніж інша стать, особливо це стосується жінок, яких вважають менш здібними у порівнянні з чоловіками [4, с. 57].Сьогодні значна увага приділяється проблемам, пов'язаних з наявністю сексистської мови в суспільствах, які виступають за рівноправність статей.

Багато країн, наприклад, США, Великобританія, Канада та інші країни Європейського Союзу, здійснили перші кроки по вилученню сексизму з суспільної мови. Деякі відділи влади ввели методичні рекомендації щодо використання несексистської мови. Мета цих рекомендацій не покінчити з лінгвістичним зображенням статі, тобто зробити мову безстатевою, а забезпечити гармонійне й справедливе подання чоловіків і жінок в мові [3, с. 73].

1. Використання особових займенників [3, с. 127].

Багато людей не можуть розрізнити 'he' від позначення чоловічого роду. Це стає очевидним з речення, яке з граматичної точки зору є правильним: *Someone has left his make-up in the bathroom.* В багатьох випадках використання особових займенників 'he, him and his' можна уникнути без зміни у значенні або втрати ясності і точності, якщо підібрана необхідна не сексистська альтернатива. Наприклад, переробити речення з однини в множину: *Applicants should fill in this document using their [own] handwriting.*

2. Використання 'man' у загальному значенні [3, с.141].

Хоча слово 'man' все ще використовується в загальному значенні, різноманітні авторитетні джерела визнають, що слово 'man' зараз головним чином вказує на чоловічу стать і, що воно має тільки непряме відношення до жінок. В інтересах ясності і рівності зображення статей, вважається необхідним уникати використання поняття 'man' у загальному значенні й замінити його наступними виразами: *humans, human race, human beings, human species, humanity, person(s), man and woman, individual(s), people(s) etc.*

3. Використання професійних назв та споріднених занять у відношенні виключно до жінок [3, с. 152].

Існує два типи професійних назв та споріднених занять, що відносяться виключно до жінок: ті, щомістять слово, яке вказує на жіночу стать, наприклад 'salesgirl', 'sister' (nurse), 'matron', і ті, що містять 'жіночі' суфікси -ess, -ette, -trix. Треба уникати використання таких слів в загальних контекстах, бо тоді вони виключає наявність чоловіків. Наприклад, замість tea lady треба вживати tea attendant.

4. Привітання, звання та інші способи звертання [3, с. 160].

Звертання по відношенні до жінок і чоловіків часто асиметричні. Наприклад, звання, посади жінок не згадуються, на відміну від чоловічих; до жінки звертаються на ім'я, тоді як до чоловіка звертаються відповідно до його звання, ім'я та прізвища. Для того, щоб забезпечити лінгвістичну рівність між чоловіками і жінками, важливо використовувати звання, привітання та інші способи звертання до жінок і чоловіків паралельно. Наприклад, правильним вважається *Albert Einstein and Margaret Mead* або *Dr Einstein and Dr Mead*, замість *Albert Einstein and Mrs Mead*.

Таким чином, феміністська лінгвістика ввела до наукового обігу цілий ряд нових лінгвістичних понять і розширила трактування традиційних концептів «мовної поведінки» й «значення» [3]. Зміна світу неможлива без випереджаючої зміни мови, а це означає, що модифікувати сучасний гендерний баланс соціуму неможливо без змін у лінгвістичній базі, без впровадження в нього нових понять та слів.

Література

1. Клименкова Т.В. *Феминизм и постмодернизм* / Т.В. Клименкова // *Феминизм: Восток, Запад, Россия*. М.: Наука, 1993. С. 176-188.
2. *Семантичні особливості феміністського дискурсу* // *Вісник ЗДУ. Філологічні науки*. Запоріжжя, 2001. № 3. С. 54-57.
3. Cameron D. *Feminism and Linguistic Theory* / D. Cameron. London: MacMillan, 1992. 254p.
4. Lakoff R. *Language and Woman's Place* / R. Lakoff. New York: Harper, 1975. 235p.

ОТРАЖЕНИЕ РУССКОЙ ЯЗЫКОВОЙ КАРТИНЫ МИРА В ПАРЕМИЯХ СЕМАНТИЧЕСКОГО ПОЛЯ «СЧАСТЬЕ – НЕСЧАСТЬЕ»

Потапова Г. Н.

Киевский национальный лингвистический университет

galafros@gmail.com

Севара Джумаева

Киев, Украина

Русские пословицы и поговорки говорят о близости счастья и несчастья в языковой картине носителей языка. По-русски говоря, счастье и несчастье «едут вместе». В рамках исследования были собраны, изучены, описаны и систематизированы следующие пословицы, отражающие взаимообусловленность понятий *счастье/несчастье*:

Счастье и несчастье на одном полозу едут. Счастье с несчастьем в (на) одних санях ездят. Было бы [и] счастье, да одолело несчастье. Счастье ума прибавляет, а несчастье последнее отымает. Счастье - на костылях, несчастье - на крыльях. Не было бы счастья, да несчастье помогло. Счастье - на крыльях, несчастье - на костылях. Счастье с несчастьем в одних санях ездят. Счастье с бессчастьем смешалось - ничего не осталось. Не бывать бы счастьем, да несчастье помогло. В счастье живёт несчастье, в несчастье таится счастье. Счастье добродетельно, несчастье злонамеренно.

В основу описания и классификации был положен лексико–

ЗМІСТ

I. Сучасні лінгвістичні студії

Бесараб Т. П. ВИКОРИСТАННЯ МЕТАФОР КОНФЛІКТУ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	3
Божко Ю. О. THE CATEGORY OF TENSE IN THE ENGLISH LANGUAGE	10
Борисов В. А. ТЕРМІНОЛОГІЯ У СВІТОГЛЯДНО-ГНОСЕОЛОГІЧНОМУ КОНТЕКСТІ: ВІД ДАВНИНИ ДО СУЧАСНИХ ПАРАДИГМ	12
Власенко К. В. ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ МЕТАФОРИ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	15
Зосімова О. В., Сліченко К. О. СТРУКТУРА ТА СПОСОБИ ТВОРЕННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ І БРИТАНСЬКИХ ТОРГОВИХ НАЗВ БЕЗАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ.....	18
Жуков В. П., Коваленко О. А. ВПЛИВ ФЕМІНІСТСЬКОГО РУХУ НА ЛЕКСИКОН СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	22
Потапова Г. М., Джумасва Севара ОТРАЖЕНИЕ РУССКОЙ ЯЗЫКОВОЙ КАРТИНЫ МИРА В ПАРЕМИЯХ СЕМАТИЧЕСКОГО ПОЛЯ «СЧАСТЬЕ-НЕСЧАСТЬЕ»	26
Присяник О. П. СУТНІСТЬ І ЯВИЩЕ В КОНЦЕПЦІЇ Ф. ДЕ СОССЮРА.....	29
Лисицька Е. П. FACEBOOK И СОЦИАЛЬНЫЕ СЕТИ В ПРАКТИКЕ ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ-ЮРИСТОВ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ	34

II. Психолого-педагогічні, організаційні та методичні аспекти навчання іноземних мов

Амосова Л. В. L'APPROCHE PAR COMPÉTENCES DANS L'ENSEIGNEMENT DES LANGUES ÉTRANGÈRES.....	37
Бондаренко Н. С. НЕДОСТАТНІЙ МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	40
Герасимчук Т. В., Губарєва О. С. ВИКЛАДАННЯ ESP ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ	42
Губарєва О. С., Герасимчук Т. В. ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ З ВИКОРИСТАННЯМ ЦИФРОВИХ РЕСУРСІВ	47
Долгушева О. В. САМОСТІЙНА РОБОТА ІЗ ТЕКСТОМ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНИХ МОВ	49
Зарубіна З. В. INFORMATION TECHNOLOGIES IN TEACHING.....	56
Каданер О. В. ГЕЙМІФІКАЦІЯ ПРИ НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	60
Калашнік Н. В., Голярдик Н. А. ORGANIZATION OF STUDENTS' EDUCATIONAL WORK TAKING INTO ACCOUNT PSYCHOPHYSICAL AND MENTAL PROFESSIONAL ADAPTATION	65
Куликова Л. А. ВИКОРИСТАННЯ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	67